

v Mürzschlag-u, dr. Heilsberg v Stübing-u, Avgust Tunner v Köflahu, oskrbnik Jurkloštra pri Laških toplicah in baron Hackelberg v Pragwald-u. Na Koroškem so 4 taki posestniki: grof Khevenhüller v Ostrovici, Jan. Hai v Mösl-u, A. Jobornegg v G. Belah in Paul Konč v Eberstein-u.

Sejmovi 25. jan. v Artičah, v Gomilci, v Koprivnici in v Slov. Gradcu. 29. jan. v Mariboru in 31. jan. v Vojniku.

Dopisi.

Iz Kozjega. (Novi zvon). To je bil enkrat dan, kojega nam je Gospod pripravil. Božično dete nam je prineslo novi, veliki zvon in na sv. 3 kraljev dan smo ga srečno v turn privlekli. Ko nam je v torek po Božiču g. Šmid na svoje stroške zvon iz Poličan pripeljal in smo ga v veliki procesiji, nad 2000 oseb, pri Ključki kapeli slovesno sprejeli, se nam je zavolj svoje krasne oblike vsem prikupil. Vlit je namreč jako okusno, je primerne visokosti in širokosti, prave barve, in lepih snažnih podob.

Ko smo ga pa denes zaslišali, so se nam mnogim solze veselja vtrnile — doni tako milo in čisto in veličastno, da dela svojemu mojstru g. Hilzerju vso čast.

Zvon tehta sè železnim jarmom vred 25 centov ter stane 2000 gld.; po prostovoljnih doneskih se je denar tudi po večjem že spravil, in kar še manjka, upamo, vsaj v enem letu zbrati in doplačati.

Zvonenje kozjansko je bilo prej jako žalostno in že veliko let so želeli in skrbeli duhovni gospodje, pripraviti dekanjski cerkvi primeren zvon; a želje so ostale želje; novi se niso hotli od nobene strani pokazati. Tu nam pride krščanska hiša iz Piljštanske fare na pomoč; obljubila je za zvon 400 gld. in če nam gre slabo je še pripravljena peti stotak darovati. Ime teh dobrotnikov je Maškou Franc in Katarina, po domače Zmajšek. Domači fari sta darovala že dosti nad 2000 gld.

Tako smo dobili temelj za zvon; drugo je šlo hitreje; g. Halm je dal 1 cent težki kanon iz turških časov, Šmidova hiša 50 gld., g. Srednik 50 fl., 2 udovi po 50 fl., g. Kočevar iz Krškega 50 fl. itd. eden več, eden manje. Vsem dobrotnikom naj tukaj očitno svojo zahvalo izrečemo.

S tem je storjen prvi korak za lepšanje naše cerkve. Daj Bog, da bi zvon, kakor zvezda tri kralje, vabil in peljal mnogo ljudi k cerkvi in Jezusu; da bi položili na altar naše cerkve eden in drug vinar! Tako bi nam bilo mogoče našo cerkvo umetno prenoviti in ozaljšati ter jo postaviti celi dekaniji kot izgled lepih božjih hiš!

Iz Trbovlj. Nedeljo večer spremili smo „na njegovi posledni hoji v jamo“ g. Rudolfa Eichel-

terja, inšpektorja trbovljskih premogovih rudnikov. Bil je ranjki starosta rudarjev vsega celjskega rudarskega okraja; 35 let deloval je na trbovljskih jamah. Jegovemu razumu in obširni skušenosti gre večjidel zasluga, da se den denes v trbovljskih jamah nalomi okoli 6 milijonov centov pre-moga na leto, ko se je ga svoje dni le nekaj vozičev. Ali po besedi nagrobnice, „vzdignil je to podvzetje iz plenic, ter ga odgojil do zdajne krepke velikosti“.

Knapovski spreved bil je kaj velikansk in veličasten. Okoli 1000 knapov sè svojimi vodji v svoji rudarski prazniški obleki, vrla godba, jamske lampice brez števila; mnogo zastopnikov od vseh sosednih rudnikov, okoli 2000 drugega ljudstva, poleg pa še veliko gospodov iz Trsta, Ljubljane, Celja in drugod spremilo ga je do groba. Med njimi bil je videti tudi gosp. okrajni glavar Celjski.

Ranjki je ubožanim knapovskim familijam rad pomagal. Naj počiva v miru!

Iz Slovenskih goric. V Jarenini je posojilna zadruga „Vorschussverein“, sama na sebi dobra naprava, ako je le v pravih rokah. Načelnik zavoda je „Gosp.“ dobro znani padar — „Kassernig“, kateri je mislil morebiti s tem zavodom sebi in nemški kulturi bolj nego slovenskemu kmetu v gmotnem obziru na krepke noge pomoči in svoj šepavi upljiv pomnožiti in učvrstiti. Pa ljudje nemškutarji so najbrž svojo ugodno dobo že preživeli, ker jim slednji čas povsod smola in drugi hudi duhovi sledijo enako, oslu senca. Nekteri udi omenjenega zavoda so slednji čas se streznili in sila nevoljni postali zavolj nepostavnosti načelnikove pri nekterih zavodnih opravkih. Svojim boljšim pri posojilu skozi prste gleda in ako v omejenem roku denarjev ne vernejo nič ne dé, tudi menjice ni treba podaljšati: on že ve zakaj; kar pa vendar pri drugih soudih, katere ima on le menda zavolj števila v društvu, z ostro tožbo kaznuje, ako le svoje dolžnosti en dan zamudé. Tudi baje jegovi boljši ne potrebujejo žiranta, ako ravno ga zavodna pravila za slehernega terjajo. Dobro bi bilo, ako bi gosposka ta zavod malo uredila, ker načelnik tega ali ne more ali neče storiti! Bolj zanimivo še je zadi! Ali bo na ta dopis omenjeni gospod v „Marb. Zeitung-i“ svojo nedolžnost pa naznanil s „to je laž. obrekovanje“ kakor mu je že v navadi, tega še ne vemo; mogoče pa je tudi, da se bo na tihem poboljšal. Tudi prav!

Iz Lokovic pri Šoštanju. Od vseh krajev mile naše domovine se slišijo ugodni glasovi, kako da so tu ali tam vrli Slovenci in vneti narodnjaki; žalibog da je v naši, posebno pa v Paški fari, to ravno nasprotno; le redki izjemki so; malo število je prav vnetih Slovencev, koji se zavedajo svojih pravic; lahko bi jih na prste soštel.

Kedar pridejo volitve za poslance, se Šoštanjanski farani vendar bolj možato držijo, in večji-

del vselej Slovenca volijo, kar si smejo v čast šteti, med tem ko Pačani ravno narobe delajo; nekaj prilizjenih besedi, in par sladko nemškutarskih obljub, jih mahoma, ko bi trenil, spravi vse v nemčurški tabor.

Kako pa nemčurji svoje obljube spolnujejo, tega je že menda vendar vsak prepričan, kdor noče nalašče slep biti; dokler je volitva, se sladko dobrikajo, in obljube delajo, a potem ko so voljeni, pa Slovencem fige kažejo, in se jim smejiijo, kateri so se jim dali tako prekaniti. — Zatoraj Pačani! zdramite se, kedar pride dan volitve, in pokažite svetu, da ste zvesti sinovi mile majke Slovenije.

Omeniti moram še tudi hvalevredno delovanje našega mladega živinozdravnika gospoda Ivana Dvornika.

Ta gospod v Lokovici pri Šoštanju doma, se je učil v Ljubljani na podkovijsko-zivinozdravniški šoli; v vseh strokah, ktere to šolo zadevajo, se je tako dobro izuril, da je zaslužil že v Ljubljani kot najprvi odlikovan biti. Ob vseh Svetih je prišel iz živinozdravnišnice domu, in naglo je imel prilike dovolj, svojo bistroumnost pokazati; kajti ozdravil je že v tem kratkem času 6 volov, 4 konje, 3 krave, 2 svinji in pisatelju teh vrstic 1 junca in 1 prešiča.

Zatoraj kdor izurjenega živinozdravnika potrebuje, naj se le s zaupanjem do tega obrne, ker jegovo hvalevredno delovanje ga dovolj priporočuje!

F. S.

Iz Vitanjske okolice. Triletno upiranje 5 kmetskih okoličnih občin proti sklepu krajnega šolskega sveta Vitanjskega, kateri bil je do zdaj le iz težkih glav sestavljen bo menda enkrat srečno končano, ter ne bođe potreba, da bi kmečke občine stavile velikansko šolsko poslopje, v katerem bi bili tudi napravili žandarsko kasarno, tržko uradnijo, in še „arestcimer“. Sitno pravdo so zakrivili nekateri lehkomisljeni kmečki župani in tržan P., kateri se je občinskim zastopom vsiloval, puhle rekurze za drago plačilo napravljaj in nevednim revnim kmetom daval na podkriževanje. Občina Skomerska bi vedela o tej stvari kaj povedati! Pravo pot do zmage je napotil g. okr. glavar Celjski v Vitanju 9. febr. 1875., kateri je kmetske občinske zastope posebno zaslišal in zazvedel, da okolica po vsej sili in potrebi hoče v šolskih zadevah od trga ločena biti in sama za sebe katoliško šolo pri farni cerkvi vzdrževati in od 2 Vitanjskih učiteljev enega za kmetsko šolo rabiti. Potem ko je menda vseh 5 okoličnih občin enake vloge napravilo, je po 10mesečni tihoti došlo na vse občine po okraj. šolskem svetu v Konjicah, naznanilo, da se Vitanjska tržka občina hoče s šolo od okolice ločiti!!! Hvala Bogu, da se naposled naši strahovalci sami radi od nas ločijo!

Dragi Slovenci! po vseh šolskih okolicah smo imeli in še imamo preprirov, nevolje in stroškov črez mero — naša dolžnost pa je skrbeti,

da se naša mladež podučuje v potrebnih predmetih na potu krščanstva toliko šolskih let, kolikor je treba za naš kmetski stan; velikanske šolske stavbe, prisiljeno 8letno šolsko obiskovanje in ločitev od cerkve, to mora propasti, ker ne velja za nas katoliške vernike slovenske!

Še eno smešno! „Herman bistra glava“ tako so sodili poslednji čas liberalni prvaki Konjiškega okrajnega zastopništva v gostilnici pri „Hiršu“, z omilovanjem: „ko bi le klerikalec ne bil!!! Mi Slovenci pa hvalimo Boga, da so besede naših katoliških, na vse strani poštenih zagovornikov vendar tudi enkrat liberalce v hvalo in priznanje — primorale! V.

Iz Monšberga. Od krajnega šolskega sveta v Makolah ali prav za prav od sr. predstojništva v Dežnem sem prejel nalog plačati 20 fl. 22 kr. Misli si sem najprvle naj vr. . . vzeme tako plačevanje k stavbi nove šole. Znam in priznam, da je šole treba, vendar mislim tudi če si človek že novo obleko kupi, si da zmeriti tako, kakoršna mu je prav, ne pa na pol preveliko, kakor je Makoljska šola. Pa naj bo, le poslani račun mi neče v glavo! Moj plačilni nalog mi nalaga 20 fl. 22 kr. šolske naklade. Davkarijske knjižice pa kažejo sledeče: zemljiški davek z naklado 1 fl. 94 kr., izredni prikladek 84 kr. hišni davek z naklado 93 kr., izredni prikladek 70 kr. tedaj skupaj 4 fl. 5¹/₂ kr. in to štirikrat znaša pri nas v Monšpergu 16 fl. 22 kr., ne pa 20 fl. 22 kr.

Od sv. Barbare v Haložah. Zakaj se toliko pritožuje Haložan, da mu penez manjka? Vino ima v kleti, pa ga ne more v denar spraviti. Na pol zastojni ne bi ga rad dal; kajti ako računi težake, kolje, trud, ga lahko solze polijejo, če pomisli, da naše vino nima še nobene prave cene, ne kupea. Za davke ga terjajo, rubijo mu živino. Otročiči nimajo obuvala, ne obleke in morajo mesto v šolo pohajati, doma na peči ležati. Pa kje bi tudi kruha vzel, jim ga seboj dati, ker nima zakaj žita kupiti? Take in enake pritožbe se čujejo pri nas. Vrh vsega tega pa je letos še tako huda zima, da ni od nobene strani nobenega kupea.

Kje bi le revni vinogradnik dobil denarjev za svoje potrebe, kakor iz vinograda? Revni in pridni otročiči prosijo za šolske potrebe očeta, ali on žalosten pravi, da — nima. Če pa učence nima, na kar bi pisal, iz česar bi bral, kaj mu šola hasni? Spomnila sta se v tej zadevi in stegnila blagodarne roke 2 gospoda iz Ptujca. G. Anton Lužar, posestnik in pekarski mojster, dal je po g. nadučitelju J. Ferku 5 fl. za nakup šolskih potreb za našo šolo. Drugi dobrotnik pa je g. Ignac Janežič, posestnik in usnjarski mojster, kateri je nekega lovca zarad prestopa lovske postave z globo od 10 glđ. kaznovati dal, in iste naše šoli v porabo poslal.

Kakor voditelj nedolžne mladine izrekam mesto iste prisrčno zahvalo našim millm dobrotnikom.

Fr. Silvester.

o Iz Ormuža. (Sloge je treba). Zima hudo pritiska; mnoga leta že ni tu Drava premrznila, a zdaj srepljivo korakajo po trdem ledu prek nje v srečnišo Translajtanijo; zalibože pa je led tudi mlina jako poškodoval, nekatere popolnoma razsul. —

Tužnega srca prebiramo nakane Nemca v nemških pruskih listih, kteremu tako lepo naša bogata zemlja diši; pa še nam sponaša, da ne znamo zakladov vzdigovati, ki jih lepa avstrijska zemlja krije. Če ne znamo, je on kriv, ki nam brani pravi razvitek vseh naših moči. — Nasproti temu pa se nam berilo poštenih slovenskih časnikov dopada, ki resnično delajo za pravi narodni napredek; posebno pa je želeli, da bi se vrnila poprejšnja sloga med domačimi strankami, ker le složnost nam lahko daje pogum, da se zdatno branimo tujca, našega sovražnika. Zato se drznem predlagati, da posnemamo vrle naše sosedé Goričane, ter v našem narodnem in političnem djanju pokažemo tisto slogo, katero so naši sosedje tudi pismeno vtrdili. Prosti narod, kakor tudi jegovi odličniki so povsod prijatelji sloge in le na uredovanju časnikov je ležeče, da se mir med domačine povrne in ohrani. Ako se bomo zopet pismeno in osebno spoznavali in spoštovali, potem si bomo kot stari prijatelji ob novem letu z desno v desno segli in pozabivši domače prepire zadnjih let, drug drugega pozdravljali z navdušeno besedo: V novem letu ostanimo si stari!

Iz Koroškega. (Žalostno novico) imam dnes bralcem „Slov. Gosp.“ poročati. Edini list, ki je zagovarjal pri nas načela pravne stranke zoper prusačko ustavoverstvo in koroške Slovence branil zoper napade zagrizjenih nemčurjev — izvrstno in krepko uredovani: „Kärntner-Blatt“ je izhajati nehal. Krivo temu ni uredništvo, koje je prav za prav znani naš rojak g. Einspieler vodil, krivi so naročniki, kateri so list sicer radi prebirali, a slabo plačevali. List je izhajal v 710 iztisih, ali naročnine se početkom leta ni več vplačalo, kakor 1001 fl. 80 kr. Razun tega je še od l. 1869 sem zaostale naročnine veliko sto goldinarjev. Tako ne more noben list izhajati, če od drugod ne dobivlja krepke podpore. Ker pa „Kärntner-Blatt“ take podpore ni dobival, zato je opravišništvo izdajanje lista ustavilo in pošilja naročnino nazaj. Po 7 letnem krepkem delovanju je lepi list prenehal. To je res žalostno znamenje, tem bolj, ker razun Šlezije ni lahko katera dežela tako poprusačena, kakor je ravno Koroška!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Pri nas se je začela volilna borba, ker je Frice Brandstetter položil poslanstvo za državni in tudi za deželni zbor. Nova volitev za prvo poslanstvo bo 31. jan. v

Mariboru, Ptuju itd. Zmagal bo najbržer liberalce in ustavak dr. Duhač; druga volitev za kmetsko prebivalstvo Maribor-Bistrica in Št. Lenarskega okraja bo pa 26. febr. Nemškutarji in liberalci so v „Marb. Zeitung“ znanega J. Wretzl-a proglasili za kandidata. Slovenci pa še ne vemo, koga bomo volili. — Državni poslanci ustavoverci so svoje ministre prašali, kaj da so zoper Magjare v Budapeštu opravili. Ministri pa so klaverno rekli, da jim tega povedati ne smejo; mi pa mislimo, da si povedati ne — upajo. Reč mora slaba biti, ker so ministri poslance toliko prosili, naj bi jih podpirali in nič, kakor le podpirali, vsaj 5 tednov, sicer propade vse ustavaštvo. Minister Lasser pa je djal, da je sedaj vse tako že zavozljano, da še pravna stranka s grofom Hohenwartom nebi zamogla Avstriji pomagati. No, to nam je lepa izpoved in potrjenje tega, kar smo mi že dolgo pravili, da bodo nemški ustavaki in liberalci Avstrijo neizrečeno poškodili! Na Tirolskem vrle nemške katoliške liste vlada konfiscira, enako dela tudi na Českem in Slovenskem, med tem, ko lahonski listi grdo pisati smejo zoper Avstrijo. — Gospodska zbornica na Dunaju je sprejela novo klostersko postavo, ki bo hudo škodovala katoliškim samostanom. — Na Gališkem znašajo stroški za šole 810.407 fl. za ječe in jetnike pa 988.157 fl., tedaj 177.740 fl. več! Lep dokaz napredka! Deak je v Budapeštu na smrt bolen.

Vnanje države. Laški kralj je ob novem letu vošilec vojaškim in mornarskim odgovoril enake besede, kakor l. 1859. Vsled tega ljudje trdijo, da bo letos krvava vojska; Lah in Prus se bodeta porazumila in planila črez — Avstrijo. No nemogoče to ni. Vsaj vemo, kako se Prusu sline cedijo po avstrijskih deželah, in kako Lah na Tirolskem, v Gorici, Trstu in Istriji komaj čakajo na zedinjenje z laškim kraljestvom. — Na Francoskem je predsednik general Mak-Mahon izdal poziv do francoskega naroda, v katerem ga opominja, naj izvoli konservativne poslance. Na Španskem so Karlisti zopet več novih bataljonov orožili. Veliki sneg ovira vsako vojno podvzetje!

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Turkov je v Hercegovini v eni noči zmrznilo 300, vsa turška vojna je še kakih 15000 mož močna. Vstaši so zasedli stezo v Klek in Turkom pot do morja zaprli; ob enem so zapalili turško ves Plano in odgnali 1280 ovnov, 112 volov in 37 konjev. Slovenec Hubmajer je v Bosniji nabral 2000 prostovoljcev. Srbska skupščina toži poprejšne ministre zarad zapravljenosti. Črnogorci se pripravljajo na boj s Turkom. Naši vojaki v Dalmaciji od zime veliko trpijo, ker morajo na meji stražiti in drzne Turke odganjati, da k nam ne zahajajo pribeglih Kristijanov preganjat in morit!